

DOI: 10.36695/2219-5521.3.2019.48

УДК 347.9

А.О. ФОКІНА

*Анастасія Олександрівна Фокіна, студентка
магістратури Київського національного універси-
тету імені Тараса Шевченка**

ORCID: 0000-0003-2569-8057

УДОСКОНАЛЕННЯ СТАДІЇ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ПРАКТИЦІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Постановка проблеми. Розвиток стадії примусового виконання рішень на сучасному етапі характеризується оновленням процесуальних засад його здійснення в адміністративному, цивільному, господарському судочинстві. Проте особлива актуальність стадії виконання рішень обумовлена запровадженням в Україні інституту приватних виконавців, оновленням вітчизняного законодавства щодо системи виконання рішень в контексті проведеної судової реформи.

Основною **метою** даної статті є аналіз та комплексне дослідження світових моделей примусового виконання рішень, а також інституту приватних виконавців в Україні в контексті реформування системи виконання рішень як складової судової реформи.

Завданнями даної статті визначено: окреслити світові моделі примусового виконання рішень та визначити, яка модель діє в Україні в контексті проведеної судової реформи; дослідити оновлене вітчизняне законодавство щодо системи виконання рішень; проаналізувати рекомендації європейських установ щодо удосконалення системи примусового виконання рішень.

У будь-якій правовій державі першочерговим завданням є захист прав та свобод людини і громадянина, в т.ч. у процесі судового оскарження. Виконання судового рішення є основним результатом судового розгляду справи, а тому держава має забезпечити ефективний та швидкий механізм виконання рішень у національній правовій системі. В Україні існує гостра потреба в розробці та впровадженні засобів юридичного захисту на стадії виконання рішень з огляду на системну проблему невиконання судових рішень прийнятих судами за наслідками розгляду справи.

Пілотними рішеннями Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) щодо проблеми невиконання рішень суду є справи «Юрій Миколайович Іванов проти України» та «Бурмич та інші проти України». Однак вчинені заходи зі сторони України з метою вирішення проблеми невиконання рішень національних судів виявились неефективними. Відтак, у 2012 р. суд прийняв рішення усі заяви, подані до ЄСПЛ щодо невиконання рішень національних судів в Україні, передати до Комітету Міністрів Ради Європи для подальших спільних пошуків з урядом України шляхів для вирішення вказаної проблеми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання примусового виконання рішень в Україні та світових моделей виконання судових рішень вивчали провідні вітчизняні та зарубіжні вчені та дослідники: Д.Х. Валєєв, О.Б. Верба-Сидор, Є.Д. Когутич, Л.В. Крупнова, М.Г. Марченко, В.Ю. Сайко, А.В. Солонар, О. Ткачук, С.В. Шкляр, М.Й. Штефан, Я.Я. Ярков та інші. У вітчизняній доктрині потребують розвитку інститут примусових виконавців та система виконання судових рішень з урахуванням проведеної судової реформи в Україні.

Виклад основного матеріалу. Актуальність дослідження стадії виконання судових рішень зростає як у вітчизняній доктрині, так і у європейській, в т.ч. у зв'язку з проведеною судовою реформою в Україні. Розробці та впровадженню системи виконання судових рішень у вітчизняне законодавство передують вивчення кращих моделей виконання судових рішень країн Європейського Союзу з урахуванням правової системи України та викладених у наукових дослідженнях пропозицій з удосконалення сучасної системи виконання рішень судів в Україні.

© А.О. Фокіна, 2019

* *Anastasiia Fokina, master student of the Faculty of Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv*

У юридичній літературі існують різноманітні підходи до класифікації світових моделей виконання судових рішень, серед найпоширеніших можна виокремити наступні моделі: централізована та децентралізована; публічно-правова, приватноправова та змішана; судова, виконавча та нотаріальна.

Залежно від кількості органів, які забезпечують виконання судових рішень, їх поділяють на централізовані системи (один орган, який функціонує у системі виконання рішень (Бельгія, Австрія, Нідерланди) та децентралізовані системи (декілька органів, які забезпечують виконання рішень та розподіляють між собою повноваження (Франція, США)¹.

Досліджуючи сучасні системи примусового виконання судових рішень Є.Д. Когутич, залежно від місця органів та компетенції осіб, які здійснюють примусове виконання, виокремлює: 1) систему виконання рішень у складі судових органів; 2) систему примусового виконання рішень як частину діяльності органів виконавчої влади; 3) систему примусового виконання рішень як частину нотаріальної діяльності². Судова система передбачає, що судові органи та працівники судової гілки влади відповідальні за забезпечення примусового виконання рішень (Іспанія, Кіпр). Для «виконавчої» системи характерно здійснення примусового виконання органами виконавчої влади, у більшості країн відповідальними є міністерства юстиції (Україна, Словенія). Щодо «нотаріальної» системи, то вона частково відображає незалежну діяльність, яку здійснюють примусові виконавці, при цьому нотаріуси наділені вичерпним переліком повноважень та не мають право повністю здійснювати функції виконавця (Хорватія, Естонія).

Класично використовують класифікацією світових моделей примусового виконання рішень залежно від способу організації професії судового виконавця та участі недержавних організацій у примусовому виконанні, за якою виділяють: публічно-правову, приватноправову та змішану моделі³.

За публічно-правової моделі примусове виконання рішень здійснюють органи публічної адміністрації та органи судової влади, при цьому виконавець перебуває у відносинах прямого підпорядкування з державою та фінансується така система виключно державою (країни з тоталітарними та авторитарними режимами, СРСР). Республіки, які входили до складу СРСР, в умовах здобуття самостійності та незалежності з публічно-правової моделі перейшли до змішаної або приватноправової моделей примусового виконання рішень. Відтак, виокремити країни, які сьогодні у чистому вигляді використовують публічно-правову модель примусового виконання рішень, дуже складно.

Варто зауважити, що в Україні до проведення судової реформи функціонувала публічно-правова модель виконання судових рішень, адже інститут приватних виконавців вперше закріплено у контексті судової реформи у червні 2016 року. Вказане, на нашу думку, свідчить про те, що Україна з часів здобуття незалежності відстає у своєму розвитку від країн Європейського Союзу, у т.ч. які входили до складу колишнього СРСР, щонайменше на 20 років.

Однією з найуспішніших моделей примусового виконання судових рішень у науці вітчизняного права та у юридичній літературі вважають приватноправову модель. Основна властивість, притаманна приватноправовій моделі примусового виконання рішень, це незалежність та самостійність особи, яка наділена повноваженнями виконавця. Характеризується дана модель примусового виконання рішень наступними ознаками: здійснення повноважень від імені та в інтересах держави; незалежність професійної діяльності; фінансування за власний кошт та/або за кошти сторін виконавчого провадження (державна взагалі не бере участі у фінансуванні); повна відповідальність за свої дії та рішення (Франція, Латвія, Литва, Бельгія, Люксембург). Вважається, що найкращою приватноправовою моделлю є французька модель примусового виконання рішень, яку використовують у багатьох країнах.

З урахуванням досвіду та функціонування публічно-правової та приватноправової моделей сформувалась змішана модель виконання судових рішень. Змішана модель передбачає поєднання двох систем функціонування державних та приватних виконавців, які діють паралельно та розподіляють між собою повноваження⁴. Сьогодні представниками цієї моделі примусового виконання судових рішень є Україна, Болгарія, Казахстан, Грузія, що за своєю суттю є певним перехідним етапом на шляху становлення абсолютно незалежної діяльності виконавців.

Аналізуючи вітчизняне та європейське законодавство в частині примусового виконання рішень, можна зробити висновок, що в Україні зміни законодавства з урахуванням європейських стандартів та рекомендацій відбуваються дуже повільно, а тому необхідно оновлювати існуючі положення законів та кодексів і створювати нове законодавство для якісного регулювання виконавчого провадження.

Серед основних законодавчих актів, які регулюють діяльність та організацію виконавчого провадження, їх органів, посадових осіб та прийняті в контексті судової реформи, є Закон України «Про виконавче провадження» та Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02 червня 2016 року. Прийняття вказаних законів оновило вітчизняне законодавство щодо виконання судових рішень та фактично закріпило в Україні змішану модель примусового виконання судових рішень з елементами децентралізації.

Перехід до змішаної моделі примусового виконання рішень відбувся завдяки впровадженню у вітчизняне законодавство інституту приватних виконавців з метою зменшення навантаження на систему державних виконавців та систему фінансування органів виконавчої служби виключно з державного бюджету України. Відтепер, примусове виконання судових рішень в Україні здійснюють державні та приватні виконавці, що також притаманно Болгарії.

У Франції система органів примусового виконання майже повністю знаходиться в «приватних руках», оскільки монополія у сфері приватноправових спорів належить судовим виконавцям, які є міністерськими державними службовцями та призначаються на посаду міністром юстиції. Судовий виконавець може бути як найманим службовцем, так і юридичною особою, яка наділена повноваженнями судового виконавця⁵. Остання реформа, яка проводилась у Франції щодо інституту примусового виконання відбулась під керівництвом Макрона у 2015 р. та стосувалась розширення округів, де працюють виконавці та надання можливості викупувати контори в інших округах⁶.

З 2002 р. Литовська Республіка запровадила приватноправову модель визначивши, що органами примусового виконання є судові пристави, які незалежні у своїй діяльності, при цьому, назначаються та підпорядковуються Міністру юстиції Литви⁷. За статистичними даними сьогодні у Литві діяльність з примусового виконання здійснюють 118 приставів, в т.ч. 101 контора приставів та 32 відділи контор⁸.

Приватні виконавці в Україні наділені правом здійснювати примусове виконання рішень не за усіма рішеннями, а тому, не можна говорити про повну самостійність приватних виконавців, адже їх повноваження мають встановлені законом обмеження (наприклад, щодо виконання рішень у соціальних спорах). Відповідно до вітчизняного законодавства приватні виконавці знаходять у відомстві (призначаються та контролюються) Міністра юстиції України.

Для організації контролю та доступності інформації про приватних виконавців відповідно до їх діяльності створено відкритий та безоплатний Єдиний реєстр приватних виконавців України, який формується Міністерством юстиції України. Нововведенням також стало запровадження відкритого Єдиного реєстру боржників, метою якого є попередження про наявні борги та недопущення вчинення дій щодо них (наприклад щодо майна боржника). Такі відомості до реєстру вносяться одразу з відкриттям виконавчого провадження. У 2019 р. запрацював Єдиний державний реєстр виконавчих документів, який спростив та переніс процедуру примусового виконання рішень з паперових носіїв на електронні та дозволяє оперативну та швидко отримувати інформацію про стан виконавчого провадження.

Однією із новел вітчизняного законодавства щодо виконання судових рішень є зміна строків у процедурі виконавчого провадження, а саме: строк протягом, якого можна пред'явити виконавчий документ до виконання та скасування строку протягом якого боржник може «добровільно» виконати рішення.

По-перше, загальний строк пред'явлення документу до виконання збільшився з 1 року до 3 років, з наступними винятками: посвідчення комісій по трудовим спорам та провадження, де стягувачем виступає держава або орган в її особі – пред'являється у тримісячний строк (ч. 1 ст. 12 Закону⁹). Такі зміни, на наш погляд, дозволять збільшити кількість стягувачів, які бажають реалізувати своє право на звернення рішення до примусового виконання, тому що відповідно до перехідних положень виконавчі документи видані до прийняття нового закону пред'являються у строки встановлені Законом України «Про виконавче провадження» від 02 червня 2016 року.

По-друге, попередньо встановлений 7-денний строк добровільного виконання рішення після відкриття виконавчого провадження наразі скасовано, а тому боржник позбавлений можливості затягувати виконавче провадження та має одразу виконати рішення, що грає на користь стягувача. По-третє, змінено строк для прийняття постанови про відкриття виконавчого провадження, відтак, новим законом встановлено обов'язок відкрити провадження не пізніше наступного робочого дня (ч. 5 ст. 26 Закону¹⁰).

Аналізуючи європейський досвід та рекомендації Постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. за № 700 затверджено Порядок реалізації експериментального проекту у сфері примусового виконання рішень¹¹ (на період 2018–2020 рр.), з метою організації діяльності державних та приватних виконавців, а також створення офісів «Центр виконання рішень» у Дніпропетровській, Луганській, Одеській, Сумській областях та м. Києві. Варто зазначити, що до вказаної постанови внесені зміни у 2019 р. та розширено перелік областей у яких планується запроваджувати офіси «Центр виконання рішень», а саме у Вінницькій, Волинській, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Київській, Львівській, Харківській, Хмельницькій і Чернігівській областях.

Офіси «Центр виконання рішень» за своїм призначенням мають зменшити навантаження на органи виконавчої служби, забезпечити швидкий доступ до інформації про стан виконавчого провадження з урахування екстериторіального принципу їх діяльності. Одним з основних стандартів функціонування таких офісів є прозорість та відкритість процедур, принцип «єдиного вікна» та електронна система обміну інформацією.

У офісі «Центр виконання рішень» надаються наступні послуги: примусове виконання судових рішень та рішень інших органів; надання інформації про стан виконавчого провадження; допомога в оформленні та складанні документів; обробка заяв; електронний перерахунок коштів боржника та інші¹².

Таким чином, запровадження у систему органів державної виконавчої служби офісів «Центр виконання рішень» сприятиме розбудові та покращенню доступу громадян до процесу виконання рішень. Такий проект є позитивним досвідом для України, забезпечуючи інтереси усіх сторін виконавчого провадження. Про позитивний результат діяльності офісів «Центр виконання рішень» свідчить розширення у 2019 р. переліку областей, у яких такі офіси планують відкрити.

З огляду на існування експериментальних офісів протягом останнього року можемо виокремити наступні переваги запровадження таких офісів: зменшення навантаження на державних виконавців; обізнаність сторін про стан виконавчого провадження та відповідно зменшення скарг на органи державної вико-

навчої влади; відкритість і прозорість процедур, що виключає корупційну складову та заангажованість працівників офісів.

Разом із тим однозначно стверджувати про ефективність та результативність таких офісів на території України ми не можемо, оскільки даний проект експериментальний та потребує більше часу для вивчення потреб суспільства з урахуванням кожної області та міста.

Тенденція впровадження європейських стандартів діяльності органів публічної адміністрації у національну правову систему свідчить про європейський вектор розвитку України. З метою ефективного та комплексного удосконалення системи примусового виконання рішень необхідно враховувати в т.ч. рекомендації Ради Європи щодо виконання рішень судів.

Відповідно до Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам «Щодо примусового виконання» від 09 вересня 2003 р. № Rec(2003)17¹³ з метою забезпечити ефективну та якісну процедуру примусового виконання рішень необхідно враховувати наступні стандарти: 1) конкретні та чіткі правові визначення (дефініції) прав та обов'язків учасників виконавчого провадження; 2) норми права, які регулюють процедуру виконання рішень, мають бути максимально детальними, прозорими, ефективними, передбачуваними та враховувати усі варіанти розвитку подій; 3) співпраця приватних осіб з державними органами в межах виконавчого провадження; 4) розумність строку процедур; 5) врахування інтересів як стягувача, так і боржника; 6) запровадження механізму попередження випадків зловживання сторонами процедурою виконавчого провадження та інші.

Отже, врахування зазначених вище рекомендацій Ради Європи у процесі удосконалення вітчизняного законодавства дасть змогу побудувати систему примусового виконання рішень таким чином, щоб забезпечити інтереси приватних осіб та органів державної влади на стадії виконання судового рішення. В процесі дослідження та аналізу оновленого вітчизняного законодавства в контексті проведення судової реформи, в т.ч. інституту примусового виконання рішень, однозначно стверджувати, що судові рішення національних та європейських судів виконуються своєчасно та ефективно ми не можемо. Серед нагальних питань все ж не вирішеним залишається навантаження на державних виконавців, навіть із запровадженням інституту приватних виконавців та відсутністю засобів забезпечення ефективного виконання рішень.

Висновки. У контексті проведеної судової реформи в Україні оновлено систему примусового виконання рішень, що пов'язано з прийняттям нових актів законодавства. Відтак, стадія виконання судових рішень в Україні набула нового вигляду з урахуванням світових моделей здійснення примусового виконання рішень та необхідності розвитку вітчизняного законодавства.

Вперше у вітчизняному законодавстві закріплено інститут приватних виконавців. Відтепер в Україні діє змішана модель примусового виконання рішень, що включає у себе роботу державних та приватних виконавців з розподілом повноважень під час здійснення своєї діяльності. Відповідно до оновленого законодавства приватні виконавці підпорядковуються та підзвітні Міністерству юстиції України, тобто органу виконавчої влади, що також характерно для більшості європейських країн. Приватний виконавець уповноважується органами виконавчої влади на здійснення своєї незалежної професійної діяльності та діє від імені держави.

Важливим для стадії виконання судових рішень є оновлення законодавства щодо процедури виконавчого провадження. Змінено строки добровільного виконання судового рішення, строки пред'явлення виконавчого документа до виконання, введено в дію електронні реєстри, які містять інформацію щодо боржників та приватних виконавців. Новим для України стало запровадження в окремих регіонах країни у тестовому режимі офісів «Центр виконання рішень», які діють за принципом «єдиного вікна», мають зменшити навантаження на органи державної виконавчої служби, забезпечити швидкий доступ до інформації про стан виконавчого провадження.

Окрему увагу законодавець має звернути на рекомендації Ради Європи щодо примусового виконання рішень з метою подальшого удосконалення та імплементації положень у вітчизняне законодавство. На нашу думку, також існує необхідність розробити стандарти захисту прав людини на стадії виконання рішень, які мають відображати ключові європейські засади захисту прав людини.

---

¹ Ткачук О. Які моделі виконання судових рішень використовують у країнах Європи і до яких змін варто рухатись Україні. *Закон і Бізнес*, 2016. № 37 (1283). URL: https://zib.com.ua/ua/print/125519-yaki_modeli_vikonannya_sudovih_rishen_vikoristo_vuyut_u_krain.html

² Когутич Є.Д. Світові моделі примусового виконання рішень в контексті здійснення контролю за діяльністю приватних виконавців. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*: науковий збірник. Дніпро, 2017. № 6. Т. 4. С. 261. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_4_2017/57.pdf

³ Ярков В. Основные мировые системы принудительного исполнения. *Университетські наукові записки*. 2006. № 2. С. 84–101.

⁴ Ткачук О. Вказана праця.

⁵ Про статус судових виконавців у Франції: наказ № 45-2592 від 02 листопада 1945 р. (у редакції від 30 серпня 2017 р.). URL: http://commerciallaw.com.ua/attachments/article/615/%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81_%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85_%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%86%D1%96%D0%B2.pdf

⁶ Шкляр С. В. Реформа примусового виконання судових рішень крізь призму досвіду. *Юридичний вісник України* : все про закони – в одній газеті : загальнонаціональна правова газета. Київ, 2017. 30 червня – 6 липня (№ 26). С. 6–7.

⁷ Про приставів: Закон Литовської республіки № IX-876 від 09 травня 2002 р. URL: <https://www.e-tar.lt/portal/ru/legalAct/TAR.94F5702CA0F1/asr>

⁸ Палати судових приставів Литви / Офіційний сайт Палат судових приставів Литви. URL: <https://www.antstoliurumai.lt>

⁹ Про виконавче провадження: Закон України № 1404-VIII від 02 червня 2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#n1084>

¹⁰ Там само.

¹¹ Порядок реалізації експериментального проекту у сфері примусового виконання рішень: постанова Кабінету Міністрів України № 700 від 29 серпня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2018-п> – Назва з екрана.

¹² Там само.

¹³ Рада Європи. Рекомендація Комітету Міністрів «Щодо примусового виконання» від 09 вересня 2003 р. № Rec(2003)17. *Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства*: збірник документів / ред. колегія: Ю. Землицька (голова) та ін. Київ, 2015. С. 436–439. URL: https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/perelik-dokumentiv/EU_Standarts_book_web-1.pdf

References:

Tkachuk, O. (2016). Yaki modeli vykonannya sudovykh rishen vykorystovuyut u krainakh Yevropy i do yakykh zmin varto rukhatys Ukraini. *Hazeta Zakon i Biznes*. 37 (1283). URL: https://zib.com.ua/ua/print/125519-yaki_modeli_vikonannya_sudovih_rishen_vikoristovuyut_u_krain.html [in Ukrainian].

Kohutych, Ye. D. (2017). Svitovi modeli prymusovoho vykonannya rishen v konteksti zdiisnennia kontroliu za diialnistiu pryvatnykh vykonavtsiv. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii: naukovyi zbirnyk*. Dnipro. 6. 4, 261. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_4_2017/57.pdf [in Ukrainian].

Yarkov, V. V. (2006). Osnovnye mirovye systemy prinudytel'nogo yspolneniya. *Universytetski naukovyi zapysky*. 2, 84–101 [in Ukrainian].

Pro status sudovykh vykonavtsiv u Frantsii: nakaz № 45-2592 vid 02.11.1945 r. (u redaktsii vid 30.08.2017 r.) URL : http://commerciallaw.com.ua/attachments/article/615/%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81_%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85_%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%86%D1%96%D0%B2.pdf [in Ukrainian].

Shkliar, S. V. (2017). Reforma prymusovoho vykonannya sudovykh rishen kriz pryzmu dosvidu Frantsii. *Yurydychnyi visnyk Ukrainy* : vse pro zakony – v odnii hazeti : zahalnonatsionalna pravova hazeta. Kyiv, 26, 6–7 [in Ukrainian].

Pro prystaviv: Zakon Lytovskoi respubliki № IX-876 vid 09.05.2002 r. URL: <https://www.e-tar.lt/portal/ru/legalAct/TAR.94F5702CA0F1/asr> [in Ukrainian].

Palaty sudovykh prystaviv Lytvy. Ofitsiinyi sait Palat sudovykh prystaviv Lytvy. URL: <https://www.antstoliurumai.lt> [in Ukrainian].

Pro vykonavche provadzhennia: Zakon Ukrainy № 1404-VIII vid 02.06.2016 r.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#n1084> [in Ukrainian].

Poriadok realizatsii eksperymental'nogo proektu u sferi prymusovoho vykonannya rishen: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 700 vid 29 serpnia 2018 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2018-p> [in Ukrainian].

Rada Yevropy. Rekomendatsiia Komitetu Ministriv «Shehodo prymusovoho vykonannya» vid 09 veresnia 2003 № Rec (2003) 17. *Yevropeiskii ta mizhnarodni standarty u sferi sudochynstva: zbirnyk dokumentiv*. Red. kolehiia: Yu. Zemlytska (holova) ta in. Kyiv, 2015. 436-439. URL: https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/perelik-dokumentiv/EU_Standarts_book_web-1.pdf [in Ukrainian].

Резюме

Фокіна А. О. Удосконалення стадії виконання судових рішень в національній правозастосовній практиці та європейських країнах.

У статті охарактеризовано основні світові моделі виконання судових рішень на прикладі країн Європейського Союзу та з'ясовано, що в Україні діє змішана модель примусового виконання. Проаналізовано інститут приватних виконавців в деяких європейських країнах та в Україні. Визначено новели вітчизняного законодавства щодо примусового виконання рішень у контексті проведеної судової реформи. З'ясовано, що в Україні створено офіси «Центр виконання рішень» з метою організації діяльності державних та приватних виконавців.

Ключові слова: судові рішення, виконання судового рішення, моделі примусового виконання, державні виконавці, приватні виконавці, європейське законодавство.

Резюме

Фокіна А. А. Совершенствование стадии исполнения судебных решений в национальной правоприменительной практике и европейских странах.

В статье охарактеризованы основные мировые модели исполнения судебных решений на примере стран Европейского Союза и выяснено, что в Украине действует смешанная модель принудительного исполнения. Проанализирован институт частных исполнителей в некоторых европейских странах и в Украине. Определены новеллы отечественного законодательства о принудительном исполнении решений в контексте проводимой судебной реформы. Установлено, что в Украине созданы офисы Центр выполнения решений с целью организации деятельности государственных и частных исполнителей.

Ключевые слова: судебное решение, исполнение судебного решения, модели принудительного исполнения, государственные исполнители, частные исполнители, европейское законодательство.

Summary

Anastasiia Fokina. Improving the stage of enforcement of judgments in national law enforcement and European countries.

This article describes the main world models of enforcement of judgments on the example of the European Union countries and finds out that there is a mixed enforcement model in Ukraine. The relevance of research into the stage of enforcement of judgments is increasing both in the national doctrine and in the European doctrine, incl. in connection with the ongoing judicial reform in Ukraine.

The development and implementation of the system of enforcement of court decisions in the domestic legislation is preceded by the study of the best models of enforcement of judgments of the countries of the European Union, taking into account the legal system of Ukraine and the proposals made in scientific research to improve the modern system of enforcement of judgments in Ukraine.

The Institute of Private Performers in some European countries and Ukraine is analyzed. For the first time the Institute of Private Performers is enshrined in national legislation. Thus, enforcement proceedings in Ukraine operate on a mixed model of enforcement of judgments, which involves a combination of public and private enforcement agents. The novelties of national legislation on enforcement of decisions in the context of the judicial reform have been identified.

It has been found out that in Ukraine the offices of the Decision Enforcement Center have been established in order to organize the activities of public and private contractors. Implementation of the Decision Enforcement Center offices in the state enforcement service is new to Ukraine and reflects European standards for service delivery, and will therefore help build and improve citizens' access to the decision-making process. Such a project is a positive experience for Ukraine, ensuring the interests of all parties to enforcement proceedings.

Key words: court decision, enforcement of judgment, models of enforcement, public enforcement, private enforcement, European law.